

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 pa v tiskarni »Slovenija« v gozdu pod Vojskem pri Idriji. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

PO ZAVRNITVI ZAUPNICE ENOBARVNI DEMOKRISTJANSKI VLADI

Predsednik republike razpustil parlament 7. in 8. maja vsedržavne politične volitve

Odloka o določitvi števila senatorjev po posameznih deželah in števila poslancev po volilnih okrožjih

RIM, 28. — Predsednik republike Leone je danes dopoldne sprejel na Kvirinalu predsednika vlade Andreottija in mu sporočil, da je sklenil razpustiti parlament ter je podpisal zadevni odlok. Odlok o razpustitvi parlamenta je nato podpisal tudi predsednik vlade. Tako je tajnik predsedstva republike odv. Picella obiskal predsednika poslanske zbornice Pertinija in senata Fanfanija ter jima sporočil sklep predsednika republike o razpustitvi obeh zbornic.

Po obisku pri predsedniku republike je Andreotti sklical sejo vlade, na kateri so določili, da bodo splošne politične volitve 7. in 8. maja. Prva seja novoizvoljenega parlamenta bo 25. maja.

Takoj po seji vlade je predsednik republike sprejel notranjega ministra Mariana Rumorja, ki mu je predložil v podpis odlok o splošnih političnih volitvah 7. in 8. maja ter o prvi seji obeh zbornic 25. istega meseca; odlok za določitev števila senatorjev, ki naj jih izvolijo v posameznih deželah in odlok o do-

Senatorstva mesta so bila po deželah takole razdeljena: Piemont 24, Dolina Aosta 1, Lombardija 45, Tridenska - Zgornje Poadije 7, Veneto 23, Furlanija - Julijska krajina 7, Liguria 11, Emilia - Romagna 22, Toskana 20, Umbria 21, Marche 2, Lazio 24, Abruzzi 7, Molise 2, Campania 29, Apulija 21, Basilicata 7, Kalabrija 12, Sicilija 29, Sardinija 9. Skupno bo izvoljenih 315 senatorjev.

Odlok o izvolitvi poslanske zbornice (630 mest) pa določa sledeča volilna okrožja (v oklepaju število poslancev na posamezno volilno okrožje): Turin - Novara - Vercelli (33), Cuneo - Alessandria - Asti (15), Genova - Imperia - La Spezia - Savona (22), Milano - Pavia (64), Como - Sondrio - Varese (17), Brescia - Bergamo (20), Mantova - Cremona (9), Trident - Bozen (10), Verona - Padova - Vicenza - Rovigo (28), Benetke - Treviso (17), Videm - Belluno - Gorica - Pordenon (14), Bologna - Ferrara - Ravenna - Forlì (26), Parma - Modena - Piacenza - Reggio-Emilia (20), Firenze - Pisa - Livorno - Lucca - Massa Carrara (15), Siena - Arezzo - Grosseto (10), Ancona - Pesaro - Macerata - Ascoli Piceno (17), Perugia - Terni - Rieti (12), Rim - Vieste - Latina - Frosinone (47), L'Aquila - Pescara - Chieti - Teramo (15), Campobasso - Isernia (4), Neapelj - Caserta (38), Benevento - Avellino - Salerno (21), Bari - Foggia (24), Lecce - Brindisi - Tarento (19), Potenza - Matera (8), Catanzaro - Cosenza - Reggio Calabria (25), Catania - Messina - Siracusa - Ragusa - Enna (30), Palermo - Trapani - Agrigento - Caltanissetta (29), Cagliari - Sassari - Nuoro (18), Dolina Aosta (1), Trst (4).

Z razpustitvijo parlamenta in z razpisom novih volitev, ki bodo 7. in 8. maja, se je takoj sprožil volilni ustroj. Jutri zjutraj ob 8. uri se bo že začela predložitev volilnih znakov političnih strank ali političnih skupin, ki se nameravajo udeležiti parlamentarnih volitev. Volilne znake je treba predložiti najkasneje do 6. marca. V treh dneh po podpisu odloka o sklicanju novih parlamentarnih volitev mora biti ustanovljen tudi osrednji vsedržavni volilni urad pri kasacijskem sodišču za volitve v poslansko zbornico. Za senatorske volitve pa mora biti ustanovljenih toliko okrožnih volilnih uradov pri sodišču, kolikor je volilnih okrožij v njihovih območjih. Poleg tega so ustanovljeni deželni volilni uradi pri apelacijskih sodiščih ali pa pri sodiščih glavnih mest dežel. Te volilne urade je treba ustanoviti v desetih dneh po objavi odloka o volitvah. Vsek kmalu za senat lahko nastopi v treh volilnih okrožjih ene dežele. Pred-

Veleposlanik Kolman izročil poverilnice papežu Pavlu VI.

RIM, 28. — Papež Pavel VI. je sprejel danes novega veleposlanika SFRJ pri Sveti stolici Stana Kolmana. Pri izročitvi poverilnic je veleposlanik Kolman poudaril, da jugoslovanska vlada visoko ceni prispevek Svetice stolice v uresničevanju idealov miru. Sodobnost pogledov Jugoslovanske stolice na sedanjí razvoj jugoslovanskih narodov. Potem ko je poudaril, da je cerkev pripravljena braniti, ceniti in podpirati vse, kar prispeva k stvarnemu ljudskemu razvoju, je poudaril rimsko-katoliške cerkve dejal, da v tem duhu cerkev poziva »svoje sinove« v vernike, da lojalno sodelujejo z vsemi ljudmi dobre volje pri graditvi boljše, pravičnejše in omikanega sveta. Po slovesni izročitvi poverilnic se je papež Pavel VI. v svoji biblioteki zadržal v daljšem razgovoru z veleposlanikom Kolmanom.

NIXON ZAKLJUČIL SEDEMNEVNI »ZGODOVINSKI OBISK«

ZDA in LR Kitajska bodo razvijale odnose na osnovi načel miroljubnega sožitja

Več spornih kot sporazumnih točk v skupnem poročilu - ZDA popustile glede Formoze

WASHINGTON, 28. — Ameriški predsednik Nixon je zaključil obisk na Kitajskem. Danes zjutraj je predsedniško letalo »Spirit of 76« pristalo na letalski bazi v Elmenforfu na Aljaski, kjer si je Nixon odpočil devet ur, preden se je spet na hodnih urah (ob 3. uri po našem času) prišel nazaj v Washington.

Pozornost opazovalcev je sedaj osredotočena na vsebini skupnega poročila o ameriško-kitajskih pogovorih, ki so ga objavili včeraj v Sanghaju. Poglejmo posamezne točke poročila.

MIROLJUBNO SOŽITJE. Obe strani soglašata, da bi morale vse države kljub razlikam družbenega sistema navzaj odnose na osnovi načel suverenosti in ozemeljske nenečnosti, prepovedi agresije proti drugim državam, nevmesanja v notranje zadeve drugih, enakopravnosti, vzajemne koristi in miroljubne koeksistence. Obe strani soglašata, da je treba mednarodne spore reševati na osnovi omejenih načel brez uporabe sile ali grožnje s silo. ZDA in Kitajska so pripravljene izvajati ta načela v medsebojnih odnosih. Napredek k normalizaciji odnosov med Ki-

tajsko in ZDA je v interesu obeh držav, ki želita zmanjšati nevarnost mednarodnega konflikta. Nobena od obeh strani ne skuša doseči hegemonije v Aziji in na Pacifiku ter obe nasprotujeta prizadevanjem katerekoli druge države ali skupine držav, da bi to hegemonijo vzpostavile.

FORMOZA. ZDA priznavajo, da obstaja ena sama Kitajska, ter da je Formoza njen del. Ameriška vlada je zainteresirana za mirno rešitev vprašanja Formoze s strani Kitajcev samih. Končni cilj ZDA je umik vseh ameriških sil in vojaških naprav s Formoze. Medtem ko ameriška vlada postopno zmanjšala svojo vojaško prisotnost na otoku vzporedno s postopnim napetostmi.

INDOKINA. Kitajska stran izraža svojo odločno podporo boju narodov Vietnam, Laos in Kambodže ter potrjuje, da je treba spore rešiti na osnovi predlogov v sedmih točkah južno - vietnamske revolucionarne vlade. ZDA pa poudarjajo, da je njihov cilj sporazumna rešitev vprašanja. V pričakovanju rešitve nameravajo ZDA umikati vse ameriške sile s tega področja, v kolikor bo ta umik v skladu s ciljem, da se vsaki državi Indokinke zagotovi pravica do samoodlobe.

JAPONSKA. Kitajska stran odločno nasprotuje ozvljanju in okrepitvi japonskega militarizma ter podpira japonski narod v njegovi želji po neodvisni demokratični, miroljubni in nevtralnici Japonski. ZDA pa bodo ohranile svoje vezi z Japonsko, katerim pripisujejo največjo važnost.

INDIJA - PAKISTAN. Kitajci so mnenja, da bi morala Indija in Pakistan v skladu z resolucijo OZN takoj umakniti vse svoje čete iznotraj državnih meja, ter podpirajo pakistansko vlado in ljudstvo v njihovem boju za priznanje pravice do samoodlobe.

DVOSTRANSKI ODNOSI. Predstavniki obeh strani so se dogovorili za odlašanje navezave stikov na različnih kanalih, vstevši obisk visoke ameriške osebnosti v Pekingu. Namen teh konkretnih posvetovanj

je okrepiti odnose med obeh državama ter ohraniti izmenjavni menaj o vprašanjih skupnega interesa. GOSPODARSKI ODNOSI. Obe strani menita, da je trgovinska izmenjava področje, ki bi lahko bilo vzajemno koristno, ter soglašata, da bi gospodarski odnosi na enakopravnih osnovi koristili interesom narodov obeh držav. Obe strani se strinjata glede potrebe po olajševah za postopni razvoj trgovinske izmenjave.

Iz vsebine poročila je razvidno, da niso Nixonovi pogovori na Kitajskem rodili senzacionalnih kratkih rezuatov, česar si pa tu di nihče ni pričakoval. Kitajski ameriški predstavniki so dosleli glasnost o omejenem številu vrnjenj, medtem ko ostajajo stališča ostro ločena o vrsti kočljivih mednarodnih problemov. V tem pogledu je najzanimivejši del poročila tisti, ki zadeva Formozo in ki dejansko pomeni znatno spremembo dosedanjih ameriške politike. To skoraj glasno poudarjajo dnevi ozavolavci, ki menijo, da je bila ta cena, ki jo je moral Nixon plačati, če je hotel ubrati pot dejanskega zblizanja s Pekinom.

Zaradi tega je tudi razumljivo, da najostrejši komentarji o rezultatih Nixonovega obiska na Kitajskem

V GLAVNI DVORANI RIMSKEGA POROTNEGA SODIŠČA

Spopad med Valpredo in javnim tožilcem

Zaradi prerokanja so sodniki za nekaj minut prekinili razpravo

RIM, 28. — Po petkovi razpravi, ki je bila razmeroma mirna, se je na današnjem zasedanju procesa proti Pietru Valpredi in tovarišem ozračje zelo »segrelo« in plesalec je zabrusil v obraz javnemu tožilcu: »Boia, boia schifoso...«

Do incidenta je prišlo takoj ob začetku razprave, ko je predsednik sodišča dr. Falco dal besedo javnemu tožilcu dr. Occorsiu, ki je hotel odgovoriti na ugovor odvetnika Spazzalija glede teritorialne pristojnosti rimskega sodišča. Med odvetniki je nekdo začel nekaj ugovorjati proti tožilčevemu izjavljanju zato je dr. Occorsio prekinil svoj govor in zavrnil odvetnika z besedami: »V petek jaz nisem vpadal v besedo in, ker je bil v tej dvorani govor o zgledu anglosaškega pravosodja, bi želel govoriti ne da bi me kdo prekinjal.« Ob teh besedah je skočil pokonci Valpreda, ki je zabrusil tožilcu: »Boia, boia schifoso... Mislite na preiskoval

ni postopek in na zasliševanja. Tudi med temi bi bili morali uporabiti anglosaški slog.«

Ob teh oboževnih besedah so začeli gledalci burno ploskati, šest mladeničev je pozdravilo plesalca z dvignjeno pestjo in nekateri so začeli kričati: »Svoboda za Valpredo, svoboda za Valpredo...«

Sodni svet je zapustil dvorano, medtem ko so se odvetniki še vedno kregali med seboj. Posredovali so tudi karabinerji, ki so oddaljili skupino mladeničev iz dvorane.

Razprava pred sodiščem se je začela kot vedno z apelnim obtožbenim. Nato je sodnik dal besedo javnemu tožilcu, ki je odgovoril odvetniku Spazzaliju na njegov ugovor o teritorialni pristojnosti rimskega sodišča. Dr. Occorsio je zlasti poudaril, da se mu zdi čudno, da je ta problem postavil prav odvetnik Spazzali, ki brani Enrica di Colo, kateri je obtožen manjših prekrškov, medtem ko se odvetniki glavnih obtožencev niso dotaknili glede vprašanja. Glede ostrega napada nani, da si je nasilno prihlajal preiskavo, pa je javni tožilec pripomnil, da je preiskovalni postopek vodil preiskovalni sodnik dr. Cudillo. Ob tej tožilčevi pripombi je prišlo do incidenta, ki smo ga opisali v začetku.

Po kratkem premoru, med katerim so karabinerji odpeljali obtožence v čakalnico, se je sodni svet vrnil v dvorano. Predsednik je ponovno dal besedo javnemu tožilcu in je opomnil odvetnike naj se strogo držijo pravilnika. Poleg tega na je tudi pozval občinstvo, naj sredi razpravi v popolni tišini in je zagrozil, da bo v nasprotnem primeru nadaljeval razpravo za zaprtimi vrati.

Dr. Occorsio je nato ponovno začel s svojim izjavljanjem. »Problem sodnega postopka je zelo zapleten in vsebuje precej drugih vprašanj. Glede prvega oditka o aretaciji Pietra Valpreda priznam, da mi nismo poznali dinamike atentatov, ko smo odredili njegovo aretacijo, v ukrepu pa smo navedli dve dokazi, na katerih je tedaj slesela obtožba in sicer, da je plesalec pripadal skupini »22. marea«, ki je pripravljala atentate proti ustanovam in osebam, vsaj tako je govoril Mario Merlino v rimski kevesturi.

Javni tožilec je začel nato obravnavati ugovor o teritorialni pristojnosti rimskega sodišča. Po mnenju dr. Occorsia je sodišče pristojno, ker je zadnja bomba, po časovnem zaporedju eksplodirala v Rimu.

Ob koncu razprave je javni tožilec zahteval, da vpišejo v zapisnik besede, ki mu jih je zabrusil Valpreda.

Danes dopoldne je Valpredov odvetnik Calvi izjavil, da je bila plesalčeva reakcija popolnoma upravičena, ker se je javni tožilec skliceval na »fair play«, katerega ni spoštoval med preiskavo.

Predsednik vlade Andreotti zapuša Kvirinal po obisku pri predsedniku Leoneju. V rokah ima predsedniški odlok o razpustu parlamenta (Telefoto ANSA)

NOV IZRAELSKI VDOR NA LIBANONSKO OZEMLJE VARNOSTNI SVET OZN ODLOČNO OBSODIL NAPAD

BEJRUT, 28. — Izraelske čete so danes že četrty dan zaporedno napadle libanonsko ozemlje, zasedle pet vasi v južnem Libanonu ter razstrelile številne hiše. Napad je povzročil kakih petdeset mrtvih žrtev ter najmanj sto ranjenih.

Do današnjega novega napada je prišlo samo nekaj ur potem, ko je varnostni svet OZN izglasoval resolucijo, ki je zahtevala, naj Izrael nemudoma prekine vse kopenske in letalske vojaške akcije proti Libanonu ter naj takoj umakne vse svoje vojaške sile iz libanonskega ozemlja.

Izraelska vlada pa je še enkrat popolnoma ignorirala sklep Združenih narodov. Vladni predstavniki so odkrito izjavili, da se bodo vdor nadaljevali kljub resoluciji, ki jo so označili v Tel Avivu kot »enostranski in cinčni«.

Izraelske sile so s podporo letalstva zavzele pet vasi v pokrajini Arkoub, ki je pod nadzorstvom palestinskih gverilcev, phantom pa so tudi obstreljevali cesto med Bejrutom in Damaskom v bližini sirske meje. Po vseh iz palestinskih virov je bil en phantom sestreljen. V Nabatyji je kakih deset tisoč beguncev zapustilo tamkajšnje taborišče, ki so ga včeraj bombardirala izraelska letala. Libanonska vlada je medtem sklenila, da bo redna vojska spet nadzorovala pokrajino Arkoub, ki so jo doslej branili Palestinci v skladu s kairskim sporazumom iz leta 1969. Sklep so sprejeli sporazumno s palestinskimi predstavniki.

Izraelski radio je zvečer sporočil, da so se izraelske sile začele umikati iz libanonskega ozemlja.

Tito v Ljubljani

LJUBLJANA, 28. — Predsednik SFRJ Josip Broz Tito, ki je včeraj prišel v Slovenijo, je bil danes na zdravniškem pregledu v klinični bolnici v Ljubljani. Ob povratku na Brdo se je z ženo Jovanko in v

poslanski zbornici mora še odobriti letošnji proračun.

RIM, 28. — Kljub razpustu parlamenta, se bo morala baje poslanska zbornica sestati prihodnji teden, da razpravlja in glasuje o letošnjem državnem proračunu, ki ga je senat že odobril. Seja poslanske zbornice bo sklicana na osnovi zadevnega člena ustave, ki pravi,

prejemstvo predsednika skupščine SR Slovenije Sergeja Kraigherja ter predsednika CK ZK Slovenije Franceta Popita zadržal v hotelu Bellevue. Tu ga je pozdravil direktor gostinskega šolskega centra in predsednik skupščine občine Ljubljana Šiška Damilo Sbrizaj.

LJUBLJANA, 28. — V Ljubljani se je danes sestel univerzitetni svet, ki je izvolil med drugim tudi novega predsednika. Dosedanjemu, profesorju doktorju inženirju Milanu Osredkarju, je namreč že pred časom potekel mandat. Novi predsednik je postal profesor doktor Peter Kobe, redni profesor za kazensko pravo na pravni fakulteti in znanstveni svetnik inštituta za kriminalologijo.

V nadaljevanju seje so se člani sveta zadržali ob zaključnem računu univerze za preteklo leto, ob katerih vprašanjih sodelovanja ljubljanske univerze s tujimi univerzami, ob programu računskega centra pri univerzi ter razpravliali o delu sklada Borisa Kraigherja za štipendiranje dobrih študentov ljubljanske univerze.

Pogled na del občinstva med večeršnjim odprtjem seminarja za slovenske šolnike v Kulturam domu. Poročilo berite na 2. strani

Pogled na del občinstva med večeršnjim odprtjem seminarja za slovenske šolnike v Kulturam domu. Poročilo berite na 2. strani

SEJA PREDSEDSTVA ZK JUGOSLAVIJE

Organizacijski program in naloge do prihodnjega 10. kongresa ZKJ

Poročilo Staneta Dolanca in poseg Edvarda Kardelja

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 28. — Predsedstvo ZKJ je na današnji seji razpravljalo o izpolnjevanju nalog organizacijskega programa, ki ga je sprejela druga konferenca ZKJ. Na seji so spre-

jeli organizacijo dela organov predstevstva, sklepe o formiranju stalnih komisij, odlok o ustanovitvi sklada za založniško dejavnost in znanstvenoraziskovalno delo. Na kraju seje je predsednik zveznega izvršnega sveta Džemal Bijedić obvestil člane predstevstva o nekaterih aktualnih vprašanjih gospodarskega položaja.

Uvodno poročilo o prvenstvenih nalogah in dejavnosti predstevstva pri uresničevanju akcijskega programa konferenca je podal tajnik izvršnega biroja Stane Dolanc. Dolanc je med drugim poudaril, da najširše množice zahtevajo od zveze komunistov čimprejšnjo rešitev aktualnih vprašanj in da je treba odkrito opozoriti na vroke, ki objektivno oziroma subjektivno zadržujejo družbeni razvoj. Dolanc je v obrazložitvi predloženega programa opozoril na naloge dolgoročnega značaja in neposredne naloge, med katerimi so priprave za 10. kongres ZKJ, ki bo po statusu sklican spomladi 1974. leta. Med pripravami za bodoči kongres se morajo, po besedah Dolanca, jasno določiti perspektive nadaljnjega razvoja na podlagi analiz dosedanjih izkušenj na vseh področjih družbeno-gospodarskega in političnega življenja. Poleg dolgoročnih nalog je Dolanc posebno omenil delo za nadaljnji razvoj političnega sistema in priprave za bodočo skupščinske volitve. Dolanc je v imenu izvršnega biroja predlagal, da se redna četrtja konferenca ZKJ skliče konec januarja prihodnjega leta, na kateri naj bi poleg političnega po-

ročila in ocenitve uresničenja organizacijskega programa preučili tudi neposredne naloge za pripravo skupščinskih volitev.

Glede dela izvršnega biroja je Dolanc poudaril, da bo biro delal kot kolektivni organ s kolektivno in individualno odgovornostjo. Poleg izpolnjevanja nalog predstevstva bo biro spremljal vse politične, gospodarske in druge procese. Izvršni biro bo nastopil proti vsemu, kar bi lahko ogrozilo osnovno politiko ZKJ in vodil borbo na vseh področjih, kjer bo to potrebno. V razpravi o predloženem programu je sodeloval tudi Edvard Kardelj, ki je se posebno opozoril na politično delovanje ZKJ v pripravih za skupščinske volitve in pri tem dejal, da se bodo morale v bodoče metode dela ZKJ menjati, da bo zveza komunistov morala vplivati na politiko skupščine predvsem z delovnimi organizacijami in delegatskimi sveti. Kardelj je poleg tega dal nekaj pripomb na gradivo o informativno-propagandni dejavnosti in poudaril, da novinarji-komunisti morajo imeti iste odgovornosti kot vsi drugi komunisti, vstevši predsednika vlade. Predsednik zveznega izvršnega sveta Džemal Bijedić je na kraju seje obvestil člane predstevstva o nekaterih aktualnih družbeno - gospodarskih vprašanjih in pri tem posebno poudaril odločnost izvršnega biroja predlagal, da se redna četrtja konferenca ZKJ skliče konec januarja prihodnjega leta, na kateri naj bi poleg političnega po-

